

Štev. 8.

V Ljubljani, 1. velikega srpana 1900.

Leto I.

Cesarju ob sedemdesetletnici.

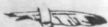
Sneg padel Ti je že na glavo,
ki krona zlata jo krasi,
vse ljudstvo Tebi kliče slavo,
od želj srce mu plameni.

Nagnila so se Tvoja leta,
in zima Te objema zdaj,
a volja, v srcu Tvojem vneta,
živi kot žila je nekdanj.

Da narodom bi Tvojim vstala
blaginja, to nam Ti želiš,
mirú zastava bo vihrala
po carstvu, dokler Ti živiš.

Nebeški Bog Te blagoslovi
in On plačnik naj bode Tvoj,
naj potekó Ti jasno dnovi,
kar je jih v dalji pred Teboj!

Simon Palček.

Ob cesarjevi sedemdesetletnici.

I.

*Tam izza gor že švigajo krvavi žari,
oznanjevalci dneva zlatega.*

*Vsak žarek črka je plamteča,
in žarki vsi pa knjiga so goreča
in glasno govoreča:*

»Ta dan je vašega cesarja!«

*In kerubini svetli liste preobračajo
po knjigi sveti — kažejo podobe lepe —
življenje Njega, čigar je ta dan.*

*In preobrnili so liste vse že,
le zadnja slika se žari ne svodu
in ta je — mir.*

*Med meči strtimi, zastavami upognjenimi,
med venci žita zlatega, med lovori srebrnimi
drži nad sivim starčkom angel Mir
trstiko palmovo — in kerubini svetli
pojo Mu pesmi veličastne . . .*

II.

*Vas, ti tudi danes druga si postala!
Po tihih svojih potih cvetja si nastlala
in s cvetjem okrasila okna, vrata
v proslavo Njemu si, ki kličeš brata,
očeta svojega, vladarja,
imetju vsemu gospodarja.*

*O, velik, vas, postavila si slavolok
cesarju svojemu, in žrtvenik pod bok
postavila si zlat,
da prideš darovat
ti danes svoja zvesta srca Njemu...*

*In že prihajajo vesele trume
tja k žrtveniku zlatemu:
otroci majhni, šolarčki veseli
in ženske in možje in starčki osiveli —
vsi prišli darovat
na žrtvenik so zlat
zvestobo svojo carju.
Saj vendar vsi vedo, kaj car je njim,*

*in kaj oni so carju dobremu,
saj vsi vedo, da ljubi jih,
kako pač oni ne bi Ga ljubili!
Že v sivih letih je naš car
in vedno nas še druží, vlada,
ker ljubi nas presvetli naš vladar!*

*In trume mnogobrojne zvestih src
pomičejo se k cerkvi vaški.
Kako je lepa danes cerkevica!
Nad sto plamenčkov trepeta
na pisanem oltarju.*

*In cveti pestri, venci dolgi
krasijo stene, stebre, boke.
In starček, žena, mož, otrok,
plamenčki vsi, cvetovi, čaša vsaka —
vse molí . . .*

*Vseh teh molitev je enaka:
»Bog ohrani, Bog obvari
nam cesarja, Avstrijo! . . .«*

III.

*In v šolski sobi pa mladina
slavi ta dan po svoje — po otroško . . .
In vendar ti, o, ti slavijo pač najlepše
ta dan, ta zlati dan . . .
Kako jim srca bijejo radosti,
kako se svetijo obrazki jim ponosa,
ko Mu pojo po svoje — po otroško!*

Zbor fantov.

<i>Čeravno komaj v hlačice</i>	<i>In ne le i, še več, še več,</i>
<i>smo zlesli palčki mi,</i>	<i>cesarja že poznamo,</i>
<i>pa vendar znamo nekaj že —</i>	<i>ljubiti dragi rodni dom —</i>
<i>saj že poznamo — i!</i>	<i>mi to že tudi znamo!</i>

*Že zdaj ponosno bije
srce za Tebe, car,
a kadar moč se v nas razvije,
jo damo Tebi v dar!*

Zbor deklet.

*In me Slovenke mlade
povile venec smo
iz lilij in potočnic, rož —
to znak naj carju glasen bo,
da čistost in zvestoba,
ljubezen vroča tja do groba —
krasile bodo kot nas so!*

Vsi.

*Bog ohrani, Bog obvari
nam cesarja, Avstrijo!
Modro da nam gospodari
s svete vere pomočjo!
Branimo Mu krono dedno
zoper vse sovražnike:
S habsburškim bo tronom vedno
sreča trdna Avstrije!*

Zmagoslav.

Cesarjeva sedemdesetletnica.

Spisal Jakob Dimnik.

Boga se bojte; kralja častite!

I. list sv. Petra, 2., 17.

Preljubi otroci! Ako praznujejo vaš oče svoj rojstni dan ali svoj god, kajnega, kako od srca se veselite tega veselega, za vas presrečnega dneva. Pripravljate se na ta veseli dan že dlje časa, da bi tem lepše čestitali in voščili srečo, zdravje in zadovoljnost svojemu dragemu očetu. V znak ljubezni in spoštovanja pri našate svojemu ljubemu roditelju razne darove, da tako v dejanju pokažete, kako goreče in iskreno ljubite svojega očeta, ki vam ga je dal ljubi Bog za svojega namestnika na zemlji. In ta dan kipe vaša nedolžna srca gorečih prošenj k Vsegamogočnemu, da bi vam ohranil dobrega očeta še mnogo let zdravega, srečnega in zadovoljnega na tem svetu in, ko se mu zatemni večer njegovega dragega življenja, da ga pokliče k sebi v nebeški raj.

Vam, preljubi otroci, pa ni dal ljubi Bog le očeta, ki skrbi za vaše, vaših bratov in sester in sploh vse družine vsakdanje potrebe, ampak dal vam je tudi *državnega očeta*, ki pomaga vašim staršem, da vas morejo pre-skrbovati z jedjo in s pijačo, z obleko, s stanovanjem in da vas morejo pošiljati v cerkev in šolo. Ta državni oče je naš preljubi cesar **Franc Jožef I.** Njega moramo vsi zahvaliti, da osrečuje mirno delo vaše starše in sploh vse prebivalce avstrijske.

Vi, preljubi otroci, uživate pa še posebe velike dobrote, ki vam jih deli naš preljubi cesar. Zavoljo dobrodejnega vpliva miru vam je dana prelepa prilika, da hodite v šolo, kjer si blažite srce in se učite vseh potrebnih nauk, ki jih boste potrebovali v življenju.

Vidite, dragi otroci, naš ljubljeni vladar ima za vaš blagor veliko dela in skrbi, a prenaša prav rad te skrbi, da bi bili le srečni in zadovoljni vi in z vami vsi podložniki Njegovi. On ljubi nas vse, in tudi mi vsi ljubimo prav goreče svojega dobrega državnega očeta cesarja Franca Jožefa I.

Kako bi bilo pa to tudi drugače mogoče, da bi ne ljubili Njega, ki nam izkazuje toliko očetovske ljubezni? Dobrotni Bog je dodelil Njemu in nam vsem veliko milost, da *praznuje letos, dne 18. velikega srpana sedemdesetletnico Svojega rojstva in dne 4. vinotoka Svoj sedemdeseti god.* Ta velika milost božja nam je najlepši dokaz, da tudi Bog ljubi našega dobrega cesarja Franca Jožefa I.

Ako pa praznuje v »veliki družini«, kakor imenuje Franc Jožef I. našo državo, tisti ta redki god, kateremu se klanjajo milijoni vdanih in zvestih podložnikov in katerega dičijo najlepše vladarske čednosti, ni čuda, da so z najčistejšo ljubeznijo in spoštovanjem napolnjena srca vseh podložnikov in zvesto vdanih otrok, in da pozdravljajo z navdušenim veseljem *srečni dan, ko je zagledal luč sveta naš državni oče Franc Jožef I.*

Sedemdeset let človeške starosti pomeni za vsakega človeka nepretrgano vrsto muk in trpljenja! A če kdo, je naš ljubljani vladar v teku svojih sedemdesetih let doživel toliko bridkih ur, da se čudimo Njegovim duševnim in telesnim krepostim, s katerimi nosi težko breme Svojega poklica, končuje sedemdeseto leto Svoje starosti. Ne kakor slaboten starček stoji na krmilu državne ladje, temveč z mladostno, čilo roko drži neustrašen, neupognjen to krmilo, vsem nam vzvišen zgled deloljubja, poguma in modrosti.

Da bi Vsegamogočni to nam dragoceno življenje podaljšal do skrajnih mej človeškega življenja, da bi ga branil pred daljnimi viharji in mukami tega sveta, in da bi večerna zarja milo in ljubo obsevala maziljeno glavo Njega Veličanstva — v teh voščilih se bomo družili v dan sedemdesetletnice Njegovega rojstva vsi vdaní in zvesti podložniki Njegovi.

Tudi vi, preljubi otroci, boste letos, posebno še v dan 18. velikega srpana in 4. vinotoka, imeli prelepo priliko, hvaliti ljubega Boga, ki je naklonil vsem avstrijskim narodom toliko srečo.

Veselega srca in polni hvaležnosti in hvale do Boga priznajte ta dan glasno:

»Mi vsi častimo, spoštujemo in ljubimo svojega preljubega cesarja, mi vsi Ga zahvaljujemo za Njegovo očetovsko skrb in milost, in dokler smo otroci, Mu bomo izkazovali zahvalo s pridnostjo in napredkom v šoli; ko bomo pa dorasli, Mu bomo pa izkazovali zahvalo z vedno večjo ljubeznijo do Njega in naše drage domovine Avstrije. Navdušeno bomo šli v boj za Njega in domovino, če bo to želja Njegova! Njemu bomo posvetili vse imetje in življenje ter molili iz dna srca k ljubemu Bogu:

Bog ohrani, Bog obvari
nam cesarja, Avstrijo!«

Bilo je predpoldne leta 1830. dne 18. velikega srpana, ko zagrmí iz topov 101 strel v znamenje, da se je porodilo v cesarskem gradu *Schönbrunnu* pri Dunaju milosrčnemu nadvojvodi Karlu in duhoviti nadvojvodinji Zofiji lepo dete, sin — sedanji naš cesar Franc Jožef I. Vse je vrelo na ulice ter se pogovarjalo o veselem dogodku. Mladino so izpustili iz šol, ki je vriskaje tekla proti domu.

Dolgo je od tedaj; sedem desetletij bo minilo dne 18. velikega srpana letos.

Če se ozremo v dobo cesarjevega življenja, vidimo, da je bil Franc Jožef že kot otrok usmiljenega srca do bližnjega. Kot deček je bil najvzornejši učenec ter je delal največje veselje in čast Svojim dobrim staršem in učiteljem. Kot mladenič je pokazal mladi princ svoj pogum, neustrašenost in junaštvo v bitki pri Sv. Luciji.

Prišlo je viharno leto 1848. Vse je vrelo in se puntalo v cesarstvu. Stebri države so se majali na vseh straneh. Blaga нрав tedanjega dobrotnega in rahločutnega cesarja Ferdinanda ni bila za viharje onih burnih časov. Zato se odpove *dne 2. grudna 1848. l.* v škofijski palači v Olomucu kroni Habsburžanov ter jo položi na glavo osemnajstletnemu mladeniču Francu Jožefu I.

Cesarska krona na glavi osemnajstletnega mladeniča ob takih okolišnih — koliko grozno breme je to! Ubogi Franc Jožef! Komaj Ti je vzknila doba cvetja, ko naj bi bil užival slasti let mladeniških, ko naj bi bil okusil življenje od njega najlepše strani, se Ti je bilo odpovedati vsemu in začeti delo — vestnega vladarja.

Ko so nadvojvodo Franca Jožefa obvestili, da bo poklican na avstrijski cesarski prestol, odkloni osupnjen ta predlog, češ, da je še premlad, da bi v teh hudih časih mogel vzeti v roke vajeti vladarstva. Prav njegova mladost, mu odgovore, je privedla vse do tega sklepa. Le mlademu vladarju bo mogoče narediti v državi zopet mir ter spraviti kneze in ljudstvo v dobro razmerje.

Tri dni je trajal boj kakor pri onem kralju, o katerem nam legenda to-le pripoveduje:

»Nekoč je živel jako priljubljen in spoštovan kralj. Kraljevstvo njegovo je bilo veliko. Bil je jako mlad, ko je prevzel vladarstvo. Izvoljen je bil za kralja edino le zaradi svoje nenavadne velike nadarjenosti, pridnosti in pobožnosti. Spočetka se je zelo bal, zasesti kraljevi prestol, in dolgo je premišljeval, je-li vreden take velike časti in slave, in če je res sposoben tako veliko kraljevstvo vladati po volji božji, podložnikom v časno in večno srečo.

Dolgo časa se ni mogel odločiti za to visoko mesto.

Nekega dne sedi zamišljen v svoji sobi ter premišljuje, je-li res poklican za tako važno in težavno mesto. Ne more se odločiti. Zdaj poklekne pred sv. Razpelo, povzdigne roke ter prav goreče moli in prosi Boga za svet. Kar stopi angel iz nebes k njemu in mu reče: »Ne obupaj in ne obojavljaj se še nadalje! Takoj primi za kraljevo žezlo, s katerim boš storil srečnih lahko mnogo narodov! Gospod bo blagoslovil tvoje delo — če bo le vredno blagoslova.

To krono, katero ti tu podajam, boš nosil ti in nasledniki tvoji. Pričala pa bo ta krona, če bodeš priljubljen pri Bogu in pri ljudstvu. Glej, njeno zlato se sveti kakor solnčni žarki na jasnem nebu; svetica se pa bo ta krona toliko časa, dokler bo ta, kdor jo bo nosil, vladal svoje narode po volji božji. Zlato te krone bo pa obledelo in se izpremenilo v svinčeno barvo, če vladar ne bo razumel, braniti resnice in pravice ter se ustavljati krivici in sili. Njeno zlato bo pordečilo kakor kri, če bo želel vladar iz slavohepnosti razširiti kraljevstvo s krvjo svojih podložnikov.

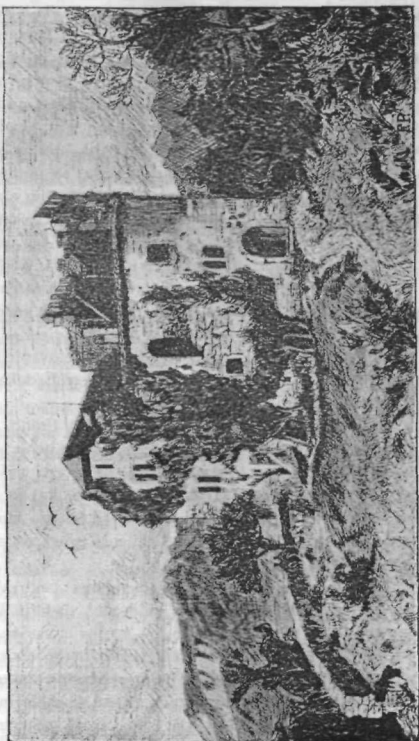
Ti biseri, ki krase to krono, bodo dajali izpričevalo o dobrem in slabem vladanju. — Ta-le veličastni briljant, ki se sveti kakor najčistejši studenec, in katerega žarki se izpreminjajo kakor migljajoče zvezde na jasnem večernem nebu, bo otemnel ter počrnil kakor oglje, če vladar ne bo znal,

pridobiti si ljubezni, zvestobe in vdanosti podložnikov. — Ta-le zeleni smaragd pomeni zaupanje do vladarja, a razdrobil se bo v prah, če ne bo delovanje in življenje vladarjevo tako, da bi ljudstvo zaradi tega ne zaupalo vanj.«

Po teh besedah je izginil božji poslanec, in mladenič se je čutil dovolj krepkega in sposobnega, zasesti kraljevi prestol. Z zaupanjem v Boga je prevzel kraljevo krono in nastopil vladarstvo. Učakal je visoko starost in do zadnje ure je vladal podložne in vdane narode svoje po volji božji. Temu je bila najboljša priča njegova krona, ker je ostala vedno tako lepa in svetla kakor je bila tisti dan, ko je zasedel kraljevi prestol.« —

Taka čutila kakor tega kralja so navdajala tudi našega dobrega vladarja, ko so mu ponudili cesarsko krono. Dolgo časa se ni mogel odločiti za to visoko mesto. Tri dni je premišljeval, je-li vreden in poklican, nositi staroslavno habsburško krono, katere svetli žarki se razprostirajo vedno dalje po širni Avstriji ter oznanjajo narodom, kako dobri, usmiljeni, pravični in pobožni so bili vladarji, ki so nosili to krono.

Kakor kralj naše legende je tudi nadvojvoda Franc Jožef v tem svojem notranjem boju prosil klečč pred sv. Razpelom pomoči in razsvetljenja. In tudi On je v trenutku, ko je pošiljal najbolj gorečo svojo molitev k Vladarju vseh vladarjev, začul v svojem srcu glas: »Ne obupuj in ne obotavljaj se še nadalje! Takoj primi za cesarsko žezlo, s katerim boš storil srečnih mnogo narodov!«

Grad Habsburg.

Mladi nadvojvoda se je vdal čutilom dolžnosti in čutil se je krepkega in sposobnega, zasesti cesarski prestol. Z zaupanjem v Boga je prevzel vladarstvo, in dne 2. grudna 1848. l. se je zalesketalo čisto zlato staroslavne habsburške krone na maziljeni glavi cesarja Franca Jožefa I. A še lepše kakor bliščoba in biseri krone so se lesketale mladega našega vladarja lepe čednosti.

Kot vladar ima naš presvetli cesar pred očmi vedno svoje prednike, v prvi vrsti nepozabnega ustanovitelja naše vladajoče hiše, slavnega grofa Rudolfa Habsburškega. Kakor znano, je imel Rudolf Habsburški na svojem ščitu okovano roko s kijem in oljkino vejico in spodaj pa je bilo zapisano njegovo geslo: »*Utrum lubet?*« — »*Katero ti drago?*« Kij je znamenje boja in vojske, oljkina vejica pa znamenje miru. Tega gesla se drži tudi naš cesar. Zgodovina nam pripoveduje, da se naš cesar, kadar je bilo treba braniti pravice Svojih podložnikov, ni ogibal vojske ter je sam prijel za meč in ga neustrašeno sukal proti sovražniku; seveda, za prelivanje krvi Svojih vdanih podložnikov se pa odloči naš usmiljeni vladar le v najhujši sili, in najljubši Mu je mir; saj je znano, da prvi in najboljši zaščitnik evropskega miru je cesar Franc Jožef I. Pravico in resnico braniti ter pobijati krivico — ta lepa čednost Rudolfa Habsburškega diči tudi našega viteškega vladarja.

Za zgled ima naš cesar tudi slavno cesarico Marijo Terezijo. Ta slavna cesarica je storila za svoje narode vse, kar je vedela, da jih more priversti k časni in večni sreči. »*Iustitia et clementia*« — »*Pravičnost in usmiljenje*« — je bilo nje geslo. Pa tudi življenje in delovanje našega predobrega vladarja je krasna knjiga življenja, polna najlepših dokazov Njegove pravičnosti in Njegovega usmiljenja.

Tudi geslo, katero si je izvolil cesar Franc Jožef I. dne 12. svečna 1849. l., je značilno za smer Njegovega stremljenja: »*Viribus unitis*« — »*Z združenimi močmi!*« — Ta rek priča, da pozna naš vladar prav dobro avstrijske razmere in potrebe ter predobro ve, kaj je potrebno za blaginjo in srečo narodov avstrijskih. Zato pa tudi žrtvuje vse svoje sile v združenje vseh dobrih moči ter nam daje najlepši zgled, da se moramo i mi ravnati po njegovem geslu.

»*Utrum lubet?*«, »*Iustitia et clementia*« in »*Viribus unitis!*« — ta tri gesla so zvezde vodnice našemu modremu vladarju, ki so ga vodile in ga še vedno vodijo po težavnih in nevarnih njegovih vladarskih potih. V cesarskem dvoru na Dunaju imajo hranjenih veliko dragocenosti, ki povečujejo slavo Habsburškega rodu, a vse to ni tako veličastno kakor so ta tri gesla, ki nam jih hrani in pripoveduje povestnica iz ust, iz duha in srca Habsburžanov.

Zvesto posnema naš vladar tudi Svoja nesmrtna prednika, po katerih so Mu dali ime pri sv. krstu. Cesar Franc se je moral za slavo in čast svoje države trdno bojevati, in po viharnih bojih sta zavladala mir in sreča v državi. Cesar Jožef II., »ljubitelj človeštva«, prijatelj svobode in prosvete, je živel in delal le za blagor in srečo svojih narodov. Tema dvema vladarjema je izkazovalo ljudstvo neomejeno ljubezen, zvestobo in vdanost, in imeni teh dveh slavnih vladarjev iz rodu Habsburžanov, njih duši in srci združuje v eni osebi, v eni duši in enem srcu naš veliki in slavni cesar Franc Jožef I.

Tak je naš cesar po Svojem notranjem prepričanju, po Svojih zmožnostih, po srcu in duši.

Avstrija bo praznovala dne 18. velikega srpana in 4. vinotoka velik in vesel praznik. Ta praznik bo pričal svetu, kako ljubijo in časte avstrijski narodi svojega cesarja ter delé z Njim veselje in žalost. Kadar praznujejo v cesarski rodbini kak vesel god, tedaj se vesele tega vsi zvesti podložniki; če pa zadene našega dobrega in skrbnega cesarja nesreča, žalujemo vsi z Njim ter občudujemo krepost Njegove duše in vdanost v voljo božjo.

Istina je: Zlato staroslavne habsburške krone je ostalo čisto, kakršno je bilo pred petdesetimi leti in se tudi danes sveti kakor solnčni žarki na jasnem nebu. To čisto zlato priča, da je naš presvetli cesar Franc Jožef I. priljubljen pri Bogu in ljudstvu, da vlada nad petdeset let Svoje narode po volji božji, da brani resnico in pravico, se ustavlja vedno krivici in sili ter ni nikdar želel iz slavoehlepnosti razširiti cesarstva Svojega s krvjo Svojih podanikov. Temu je najlepša priča Njegova krona, ki je ostala vedno tako lepa in svetla kakor je bila dne 2. grudna 1848. l., ko je zasedel cesarski prestol.

Pa tudi v trnjevi kroni, katero je posadila Previdnost božja na glavo najplemenitejšemu knezu, kar jih pozna vesoljni svet, ne manjka danes nobenega bodečega trna.

Naš cesar je zaslužil v polni meri sodbo, ki jo je izrekel o Njem slaven francoski državnik: »*Cesar Franc Jožef I. nosi vse svoje krone z veliko plemenitostjo in z vzvišenim dostojanstvom, ali eno krono nosi kakor svetnik — trnjevo krono!*« Le malo je vladarjev, kolikor jih pozna zgodovina, ki bi jim naklonila Previdnost božja toliko nesreče; noben ni bil zadet od toliko težkih in groznih udarcev. Brata so Mu ustrelili; edini nadepolni sin, prestolonaslednik nadvojvoda Rudolf, Mu je umrl v mladeniških letih; preblago nepozabno soprogo cesarico je prebodlo jeklo zveri v človeški podobi, in svakinja je zgorela v Parizu, ko je opravljala delo usmiljenja, a cesar je v sredi tolike boli premagal vse, tudi čuvstva Svoja!

Franc Jožef I. je našel v Samem sebi, v veličini Svoje duše, česar je potreboval. Našel je tolažbe: v vdanosti vernega človeka v voljo božjo, v veri, v Svoj veliki poklic, v ljubezni in skrbi do Svojih podanikov in v delu, v neutrudnem delu za blagor Avstrije! In od dela za blagor Avstrije, za blagor svojih podložnikov niti za trenutek niso odvrnile našega viteškega vladarja vse te in še razne druge nesreče. Vsi viharji, ki so hruli v teku sedemdesetih let Njegovega življenja nad Njim, Ga niso potrli. Poln telesne in duševne svežosti je doživel Svoj *sedemdeseti rojstni dan*. Čvrst stoji pred svetom, ker hoče Oni gori nad oblaki, da dovrši Svoje veliko delo! *In vsi narodi širne Avstrije gledamo ob tem pomembnem godu v iskreni ljubezni k Njemu ter Mu vijemo okolo osivele glave lovorov venec nevenljive hvalečnosti, zahvale, zvestobe in vdanosti!* Mi vsi, ki nas spaja vez dinastičnega čuvstva, vez ljubezni in vdanosti do vladarja, mi vsi, ki smo ene misli, vzklikamo iz vse duše: »*Bog nam ohrani viteza in mučenika na tronu Habsburžanov, Bog nam ohrani cesarja Franca Jožefa I. do one skrajne dobe, ki je odmerjena bivanju človeka na zemlji.*«

Zaostala čestitka.

Spisal Ivo Trošt.

Hi poštarjeva — Milka, njena sestra Viki ter bratca Ivan in Slavoj so se igrali na vrtu pod hruško, s katere so že padali zreli, sladki sadovi.

Blížalo se je poldne. Avgustova vročina je vse podila v senco.

Iz najvišje line poštnega poslopja se je ponosno vila črno-rumena cesarska zastava, poleg nje pa belo-modro-rdeča slovenska trobojnica. Od včerajšnjega cesarjevega rojstnega dneva plapolata v zraku, a komaj čutni veter ju maje premalo. A včeraj sta vihrali veselo — kakor v praznik. Poštarjev Ivan je to opazil . . . Devetletni Ivan je znal že na pamet »Cesarsko pesem« in sam je že bral, kako so »naši« Turke naklestili pri Dunaju in pri Belemgradu. V šoli je slišal mnogo lepega o našem presvetlem cesarju, mnogo mu je pa povedal tudi njegov oče, ki je bil sam vojak — častnik. Slišal je, kako vsi narodi širne Avstrije čestitajo modremu, osivelemu vladarju, ki ga ljubijo kot svojega dobrotnega očeta. — Sedaj-le je vprašal: »Ali ni cesar podaril za vašo cerkev izdatne vsote, za šolo obilno novcev, za gasilno društvo, za bolnike in siromake? Koliko? — In otroke ima rad, pridne seveda, in pogumne vojake . . . O, naj bi živel večno!« — Pa se Ivan domisli še nečesa:

»Ti, Milka? Ali gre tudi cesar na vojsko?« — »Seveda gre.«

»Pa cesarja ne zadene nobena krogla; saj ga ne more.«

»Ne more ne. *Našega cesarja varuje sam večni Bog.*«

»Pa z našimi vojaki!« pripomni Ivan ne popolnoma zadovoljen z Milkinim odgovorom. Kmalu pa še izpregovori navdušeno: »Milka! Čestitajmo cesarju! — Čestitajmo kakor smo svojemu papanu!«

»Mi? Pa kaj boš čestital?«

»I, za rojstni dan.«

»No, dobro, toda kaj? Za rojstni dan, to je premalo.«

»Povejmo, da imamo mi — vsi otroci — cesarja prav radi.«

»To je nekaj, a ne mnogo.«

»In še mi vsi, kolikor nas je v naši vasi, imamo cesarja prav radi in kličemo: *Bog Vas živi!*«

Milka se nasmehne in pritrdi zadovoljno; to pa navduši Slavoj:

»Ali bi poslali tudi vse te-le hruške cesarju na Dunaj!«

Viki se zasmee na glas: »Ali ne veš, da ima cesar hrušek, kolikor hoče? Cesar je najbogatejši gospod na svetu. Ima, kar hoče.«

»Ali ima tudi zlato bišo?« praša Slavoj.

»Ej, tiho. Boš že videl, ko boš vojak in služil cesarju in domovini.«

»Jaz? Pa rad!« — »Jaz tudi! In to moramo povedati v čestitki.«

»Kako pa?« podraži oba sestra. Kar se odreže Ivan: »Tako-le, če hočeš vedeti: Na vojski Vas ne zmagajo sovražniki; Vas bomo branili tudi mi. Ne bojte se, gospod cesar!« —

»Ali ne veš, da nisi še dorastel niti za pol vojaka? In tebe, Slavoj, je komaj za eno hlačnico!«

Slavoj se užaljen spne na prste: »Pa bom kmalu velik!« —

In tudi Ivan brž popravi: »Kaj pa! Kadar bomo veliki! Tako treba napisati cesarju.«

»Kdo bo pa pisal?« — »I, ti, Milka, ki znaš najlepše.«

»A papirja nimam, kakršnega se spodobi poslati cesarju.«

»Mora biti lepo obrobljen z rožicami in golobčki, ne da?« ugame Slavoj.

»Tinte tudi nimamo pripravne.«

»Zlata bi bila dobra ali vsaj rdeča . . .«

»Tako mislim, pa danes je tudi prepozno: cesarjev rojstni dan je bil že včeraj.«

»Škoda! Škoda!« vzkliknejo trije; le Slavoj je še mislil, kako lepa bi bila tako pisana čestitka.

»Otroci, kositi!« zakliče poštar z dvorišča. Slavoj jo prvi pocedi izpod hruške in vpije: »Aha! Naš papá nam bodo dali papirja in tinte, pa bomo pisali.«

*

Šli so skozi vežo, in duri v c. kr. poštni urad so bile odprte. Za rojstni dan odičena cesarjeva podoba je gledala nanje resnobno, milo . . . Ivan se ni upal naravnost ozreti se nanjo, in tudi deklici sta slutili, da ni prav, ker je zaostala njih čestitka.

Dobrovoljno se je muzal častitljivi poštar, ko mu je Slavoj moško razkladal neuspelo voščilo. Potem je pristavil veselo: »Bom že dal papirja in tinte, že, že! . . . Ali — škoda! — prepozno!« — —

Na to hitro Milka: »Seveda — prepozno.«

Tedaj se pa očetu zresni obraz. Mogočno brado pogladi na dvoje:

»Ne! Nič prepozno!« Med otroki se je začul vzklik radosti. Slavoj odloži od veselja žlico. Milka ne ve, če je prav slišala. Ivan bi najrajši rekel: »Hvala Bogu!«

»Otroci! Take čestitke so vedno dobrodošle. Ljubite svojega cesarja, ljubite širno Avstrijo, mogočno domovino! Glejte, jaz sem krvavel že za oba in še bi, ko bi me poklicala bojna tromba. *Zato ima pa tudi presvetli cesar rajši, da želite nekdaj z dejanjem pokazati svojo resnično ljubezen do cesarja in domovine*, nego da bi bile čestitke samo na lepo obrobljenem papirju napisane s krasno tinto, a srce vaše pa daleč stran. Tako!«

Vsi so se zadovoljno oddahnil.

Povedal jim je vrli mož izza svojih vojaških let nekaj jasnih zgledov, kako so njegovi tovariši ljubili živeti in umirajoči cesarja in domovino. Deklici sta bili ginjeni do solz.

Ko so še pozneje hodili mimo odičene cesarjeve podobe, so se ozirali nanjo ponosno, ljubeznivo, vdano in samosvestno, češ: »Tudi mi, tudi mi hranimo čestitko v svojem srcu.«

Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda.

Spisal J. D.

naši cesarski rodbini so obhajali v nedeljo, dne 1. malega srpana t. l. vesel praznik. Ta dan se je poročil Njega cesarska in kraljeva visokost, nadvojvoda *Franc Ferdinand* s svojo nevesto *Zofijo grofico Chotek*. Vsi narodi avstrijski so z velikim navdušenjem pozdravljali novoporočenca; posebno veselo so pa pozdravljali ta zakon vsi slovanski narodi, ker je grofica Chotek ud stare, čislane češke rodbine. Zofija grofica Chotek je jako naobražena, blagega srca, usmiljena do siromakov. Zaradi lepih njenih čednosti jo je povzdignil naš presvetli cesar v *kneginjo Hohenberško*.

Nadvojvoda *Franc Ferdinand* je najstarejši sin nadvojvode *Karla Ludovika*, brata našega presvetlega cesarja. Mati nadvojvode je *Marija Terezija*, hči portugalskega kraljeviča *Dona Miguela*. Mati nadvojvode še živi, oče je pa umrl dne 19. velikega travna 1896. l. Porodil se je nadvojvoda *Franc Ferdinand* dne 18. grudnia 1863. l.

Nadvojvoda Franc Ferdinand bo torej prihodnji naš cesar.

Poroka Njegove ces. in kralj. visokosti nadvojvode Franca Ferdinanda z njegovo nevesto se je vršila v častitljivi grajski kapeli v *Zakupih* (*Reichstadt*) na Češkem v najožjem rodbinskem krogu. Poročal je dekan *Hickisch*, ki je v pretresljivem nagovoru naglašal resnobo te ure, ki izpolnuje najsrčnejše želje ženina in neveste ter ju združuje v nerazdružljivo zvezo. Ko je dekan izročal prstana, je dejal: »Naj bi bila ta dva prstana vedno priči vajine nekaljene zakonske sreče, katero vama želi mnogo milijonov src!«

Po cerkvenem obredu so na orglah zasvirali cesarsko pesem, katero so vsi navzoči poslušali stojé. Potem sta se novoporočenca vdeležila svete maše. Po sveti maši je bil zajutrek, pri katerem je nazdravila novoporočenemu paru ženina mati, nadvojvodinja *Marija Terezija*. Vojaška godba je nato zaigrala avstrijsko himno. Po zajutрку sta se odpeljala novoporočenca v odprtem vozu med belo oblečenimi deklicami, ki so trosile cvetice, in med dečki, ki so vihteli zastavice ter klicali z ogromno množico naroda: »Slava!«

Tem glasom se pridružujemo tudi mi z vsemi čitatelji našega »Zvončka« ter kličemo iz dna duše: »Slava novoporočencema!«

U šolo.

*U šolo veselo zdaj stopamo,
vsi smo korenjaki,
torbice šolske s knjigami
naši so telečnjaki.*

*Brusit mi uma svetli meč
u šolo veselo hitimo,
majki Slavi z njim enkrat mi
zmago in čast priborimo.*

Kristina.

Poroka nadvojvode Franca Ferdinanda.

Spisal J. D.

naši cesarski rodbini so obhajali v nedeljo, dne 1. malega srpana t. l. vesel praznik. Ta dan se je poročil Njega cesarska in kraljeva visokost, nadvojvoda *Franco Ferdinand* s svojo nevesto *Zofijo grofico Chotek*. Vsi narodi avstrijski so z velikim navdušenjem pozdravljali novoporočenca; posebno veselo so pa pozdravljali ta zakon vsi slovanski narodi, ker je grofica Chotek ud stare, čislane češke rodbine. Zofija grofica Chotek je jako naobražena, blagega srca, usmiljena do siromakov. Zaradi lepih njenih čednosti jo je povzdignil naš presvetli cesar v *kneginjo Hohenberško*.

Nadvojvoda *Franco Ferdinand* je najstarejši sin nadvojvode *Karla Ludovika*, brata našega presvetlega cesarja. Mati nadvojvode je *Marija Terezija*, hči portugalskega kraljeviča *Dona Miguela*. Mati nadvojvode še živi, oče je pa umrl dne 19. velikega travna 1896. l. Porodil se je nadvojvoda *Franco Ferdinand* dne 18. grudnia 1863. l.

Nadvojvoda Franco Ferdinand bo torej prihodnji naš cesar.

Poroka Njegove ces. in kralj. visokosti nadvojvode Franca Ferdinanda z njegovo nevesto se je vršila v častitljivi grajski kapeli v *Zakupih* (*Reichstadt*) na Češkem v najožjem rodbinskem krogu. Poročal je dekan *Hickisch*, ki je v pretresljivem nagovoru naglašal resnobo te ure, ki izpolnuje najsrčnejše želje ženina in neveste ter ju združuje v nerazdružljivo zvezo. Ko je dekan izročal prstana, je dejal: »Naj bi bila ta dva prstana vedno priči vajine nekaljene zakonske sreče, katero vama želi mnogo milijonov src!«

Po cerkvenem obredu so na orglah zasvirali cesarsko pesem, katero so vsi navzoči poslušali stojé. Potem sta se novoporočenca vdeležila svete maše. Po sveti maši je bil zajutrek, pri katerem je nazdravila novoporočenemu paru ženina mati, nadvojvodinja *Marija Terezija*. Vojaška godba je nato zaigrala avstrijsko himno. Po zajutрку sta se odpeljala novoporočenca v odprtem vozu med belo oblečenimi deklicami, ki so trosile cvetice, in med dečki, ki so vihteli zastavice ter klicali z ogromno množico naroda: »Slava!«

Tem glasom se pridružujemo tudi mi z vsemi čitatelji našega »Zvončka« ter kličemo iz dna duše: »Slava novoporočencema!«

U šolo.

*U šolo veselo zdaj stopamo,
vsi smo korenjaki,
torbice šolske s knjigami
naši so telečnjaki.*

*Brusit mi uma svetli meč
u šolo veselo hitimo,
majki Slavi z njim enkrat mi
zmago in čast priborimo.*

Kristina.

Zofija kneginja Hohenberška.

Avstrijska zgodovina.

Gospod učitelj Jak. Dimnik je spisal »Avstrijsko zgodovino za ljudske šole«, katera izide povodom cesarjeve sedemdesetletnice v zalogi ljubljanskega trgovca Jožefa Petriča. Take knjige smo si dolgo želeli. Služila bo izvrstno našim šolam, ki so jo doslej pogrešale. Opozarjamo torej bralce na to spretno spisano in lepo opremljeno knjigo, katere cena je prav nizka. Stane samo 2 K.

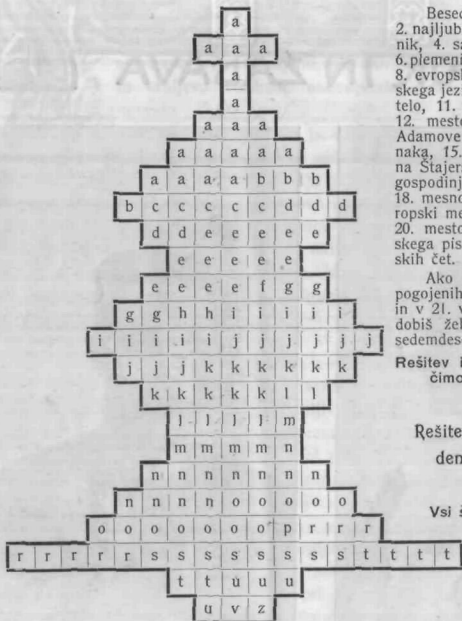

Nadvojvoda Franc Ferdinand.

Zemljopis Hrvatske.

Pisatelja te knjige, Drag. Hirc in dr. H. pl. Hranilović, sta nam poslala vabilo na naročbo jako zanimive knjige s podobami, ki bo obsegala okolo 1000 strani in stala za naročnike 20 K, a pozneje za nenaročnike 27 K. Knjiga bo izhajala v zvezkih. Želimo, da bi spoznavali bralci »Zvončkovi« tudi pokrajine, koder bivajo naši bratje Hrvati, zato je priporočamo »Zemljopis Hrvatske« v obilo naročbo.

Besedna naloga.

Priobčil *Dražun*.

Demant:

M
t a t
p e č a r
o k o
a

Vse troje so rešili: Ciril Vrančič, učenec, Janko Vrančič, prvošolec in

Miroslav Vrančič, tretjekolec v Ljubljani; Slavko Svetec, učenec v Ljubljani; Dragotin Vrhovec, učenec v Ljubljani; Leon Jelenc, učenec v Ljubljani; Anica Naglič, Milko in Slavko Naglič, učenca v Ljubljani; Franjo Peternež, zastopnik Dunava v Radovljici; Srečko Ferjančič, učenec sedaj na Bledu; Ivanka in Anica Gantar, učenci na Čatežu ob Savi; Ivo Šubie, Rudolf Palčič, Ivan Dimnik, Josip Sekula in Rafael Justin, učenci II. m. šole v Ljubljani; Nikolaj Šritof,

učenec v Kranju; Janez Lavrin, učenec v Novem mestu; Stanko Svetina, učenec v Ljubljani; Dragica de Gleria, učenka sedaj v Logatcu; Andrej Čekala, učenec v Ljubljani; Anica Mach, Mici Vodusek in Ivanka Hrašt, učenke v Ljubljani; Maša, Ruša in Nuka Kernšnik na Brdu; Domiceljčevi v Ljubljani; Dragica in Minka Orožen, učenci v Trebnjem; Lavoslav Ropas, dijak v Novem mestu; Ema Kosi, Dragolila Kosi in Terezija Paulinič, učenke pri Sv. Lenartu; Josip Pahor in Alojzij Hrešak, učenca v Sežani; Mira, Alberta, Helena Bahovec, učenke, Franc Bahovec, dijak v Ljubljani; Minka Jarc in Fani Vovšek, učenci v Braslovčah; Karel Paulšek, učenec v Račjem; Karel Seničar, Miroslav Dobaj, Ivan Drozg, učenci, Jozefa Bregant, Marija Mohorko in Alojzija Prevolske, učenke v Silvnici pri Mariboru. Rebus in uganko so rešili: Ciril Gregorin, učenec na Črnučah; Tonej in Vida Obreza v Ljubljani.

Uganko in demant so rešili: Josip Sorn, učenec, Franc Sorn, drugošolec v Ljubljani; Dorica in Zofka Debelak ter Danček Ferlinc v Smarju pri Jelšah; Irma Scheligo, učenka pri Sv. Jederti.

Rebus in demant so rešili: Micika Strmečki in Micika Natlačen, učenci pri Sv. Frančišku Ks.; Joško Lobnik, Svojemir Pišek in Rudolf Kissinger, učenci na vadbici v Mariboru; Ljudevit Živko, učenec v Silvnici pri Mariboru. Samo rebus je rešila: Angela Zalaznik, učenka v Ljubljani.

Samo uganko so rešili: Franc Pušnik, Janez Slander, Peter Peklari, učenci, Julka Kandolf in Jerčka Simončič, učenci pri Sv. Jederti; učenci in učenke III. razreda v Planini; Franc Gril in Anton Šabec, učenca na Zid. mostu.

Samo demant so rešili: Fanči Triller, učenka v Ljubljani; Alojzij Lenčec, učenec v Ljubljani; Marija Planko, Antonija Vodlak, Antonija Turnšek, Marija Rovšnik, Terezija Šmajš, Ljudmila Repnik, Marija Rojnik, Ivana Rojnik, Helena Rojnik, Antonija Ortl, Antonija Cigler, Marija Turk, Jerica Matko, Terezija Brložnik, učenke v Braslovčah; Alojzij Berdavs, učenec v Dobrepoljah; Jožef Laznik, učenec v Novi Štifti pri Gor. gradu; učenci enoraz. v Zasipu.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 3 K, pol leta 2 K 50 h, četrta leta 1 K 25 h. Naročnino prejema gosp. **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Izdajatelj in odgovorni urednik je **Engelbert Gangl**, učitelj v Ljubljani, Turjaški trg št. 4.

Besede značijo: 1. soglasnik, 2. najljubši kraj vsakemu, 3. soglasnik, 4. samoglasnik, 5. del glave, 6. plemenitaški stan, 7. grškega boga, 8. evropsko kraljevstvo, 9. slovenskega jezikoslovca, 10. geometrijsko telo, 11. avstrijskega vojskovodjo, 12. mesto v Hercegovini, 13. tri Adamove sinove, 14. rimskega junaka, 15. prebivalce nekega mesta na Štajerskem, 16. dobro svojstvo gospodinje, 17. kras vladarja, 18. mesno jed, 19. dve veliki evropski mesti (1. dansko, 2. laško), 20. mesto na Norveškem, 22. ruskega pisatelja, 23. glavarja tatarskih čet.

Ako bereš srednje črke prav pogojenih besed od zgoraj nizdoli in v 21. vrsti od leve proti desni, dobiš željo Avstrijca ob cesarjevi sedemdesetletnici.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev rebusa, uganke in demanta v 7. številki.

Rebus:

Vsi šolski mladini vesele počitnice!

Uganka:

Ogrlje, oglje, olje,
oje, oj.